

2016-01-22

Korvaa toimintaohjeen TO 2, 2015-02-09

SESKOn hallituksen hyväksymä 2016-02-15

OSALLISTUMINEN IEC:N TOIMINTAAN

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1 IEC:n yleiskuvaus	3
2 IEC:n teknisen työn organisointi	5
2.1 Tekniset komiteat ja alakomiteat	5
2.2 P- tai O-jäsenyys IEC-järjestelmässä	5
2.3 Työryhmät ja standardien ylläpitoryhmät	6
2.4 IEC:n valmistelemat julkaisut	6
2.4.1 IEC-standardi (<i>IEC Standard</i>)	7
2.4.2 IEC opas (<i>IEC Guide</i>)	7
2.4.3 Tekninen spesifikaatio (<i>IEC Technical Specification</i>) – TS	7
2.4.4 IEC Publicly Available Specification – IEC-PAS	7
2.4.5 Tekninen raportti (<i>IEC Technical Report</i>) – TR	8
3 Suomen edustus IEC:ssä	8
4 Seurantaryhmät ja komiteat	8
5 Dokumentit ja työvaiheet	9
5.1 Esivaihe (<i>preliminary stage</i>)	10
5.2 Ehdotusvaihe (<i>proposal stage</i>)	10
5.3 Valmisteluvaihe (<i>preparatory stage</i>)	11
5.4 Komiteavaihe (<i>committee stage</i>)	11
5.5 Lausunto- ja äänestysvaihe (<i>enquiry stage</i>)	11
5.6 Hyväksymisvaihe, loppuäänestys (<i>approval stage</i>)	12
5.7 Julkaisuvaihe (<i>publication stage</i>)	13
5.8 Standardin ylläpito (<i>maintenance</i>)	13
6 IEC-dokumenttien käsittely	14
6.1 Äänestys ja kommentoinnit	14
6.1.1 Määräajat	14
6.2 Lausunnot	14
7 Kokouksiin osallistuminen	14
7.1 Komiteat	14
7.1.1 Ilmoittautuminen	15
7.1.2 Kokousselostus	15
7.2 IEC:n työryhmät ja ylläpitoryhmät	16
7.2.1 Liittyminen	16
7.2.2 Työskentely työryhmissä	16
8 IEC:n kokoukset suomessa	16
8.1 Komiteat	16
8.2 Työryhmät	16
9 Tiedottaminen IEC:n asioista	16
10 Yhteenveto	17
LIITE A Tietokantamenettelyllä vahvistettavien IEV-termien kansallinen käsittely	18

2016-01-22

Olennaiset muutokset aiempaan versioon nähden:

- Lisätty liite A "*Tietokantamenettelyillä vahvistettavien IEV-termien kansallinen käsittely*"
- Lisätty ohjeen kaikkiin kommenttien antoa koskeviin kohtiin maininta siitä, että kommentit voi toimittaa SESKOon suomen, ruotsin tai englannin kielellä.
- Kohtaan 5.8 *Standardin ylläpito* on lisätty tieto siitä, ettei IEC:n sanastostandardeille määritellä ylläpitojaksoa, vaan niitä päivitetään tarvittaessa.

2016-01-22

JOHDANTO

Tämä toimintaohje käsittelee osallistumista IEC:n standardointityöhön. Ohjeen päätarkoituksena on opastaa suomalaisten asiantuntijaryhmien jäseniä standardien valmisteluun. Ohjeessa esitellään lyhyesti IEC:n toiminta ja sen erilaiset julkaisut. Ohjeessa kuvataan myös standardointityön erilaisia dokumentteja, niiden merkitystä ja tarvittavia toimenpiteitä joilla varmistetaan Suomen näkökantojen mukanaolo standardien valmistelutyössä.

IEC pyrkii julkaisujen valmistelussa nopeuteen ja tehokkuuteen. Tämän takia IEC:n komiteoiden dokumenttien jakelussa, kommentoinnissa ja äänestyksissä käytetään pelkästään sähköistä dokumentteja. Tehokas valmistelu vaatii myös annettujen määräaikojen noudattamista ja asioiden esittämistä määrättyssä muodossa. IEC:n dokumenttien jakelu tapahtuu verkkosivun <http://www.iec.ch> kautta. Sivulla on myös kattavat ohjeet [IEC:n toiminnasta](#). Tämä toimintaohje täydentää IEC:n ohjeita siten, että työ voidaan Suomen osalta tehdä mahdollisimman joustavasti ja tehokkaasti.

SESKOn standardointityö ja organisaation yleiskuvaus on esitetty toimintaohjeessa TO 1, *Osallistuminen SESKOn toimintaan*. CENELECin toimintaan osallistumisesta annetaan ohjeet toimintaohjeessa TO 3. Nämä ohjeet löytyvät SESKOn verkkosivuilta (www.sesko.fi) kohdasta [Osallistuminen → Ohjeita asiantuntijoille](#).

1 IEC:n YLEISKUVAUS

[IEC International Electrotechnical Commission](#) on vuonna 1906 perustettu sähköalan kansainvälinen standardointijärjestö. IEC:n jäsenenä on nykyisin [83 maata](#) (2016-02). Lisäksi IEC:llä on kehittyville maille suunnattu liitännäisjäsenyys ([Affiliate Country](#)), jossa on tällä hetkellä 84 (2016-02) jäsentä. IEC-standardit ovat pohjana kansallisissa määräyksissä ja standardeissa yli sadassa maassa. Jäsenmaat ovat tasa-arvoisia järjestön kaikissa teknisissä ja hallinnollisissa päätäntäelimissä, jokaisella maalla on äänestyksissä yksi ääni.

IEC julkaisee kansainvälisiä sähkö- ja elektroniikka-alan IEC-standardeja. IEC-julkaisuja on noin [7 000 kpl](#), joista varsinaisia standardeja noin 6 100. Lähes kaikki IEC:n standardiehdotukset hyväksytään rinnakkaismenettelyllä eurooppalaisiksi EN-standardeiksi ja sitä kautta myös kansallisiksi SFS-EN –standardeiksi.

IEC:n toimialaan kuuluu myös [sertifiointitoiminta](#), joka on jakautunut sähköturvallisuutta koskevaan [IECEE](#)-järjestelmään, elektroniikan komponentteja koskevaan [IECO](#)-järjestelmään ja räjähdysvaarallisten tilojen sähkölaitteita koskevaan [IECEX](#)-järjestelmään sekä aurinko- tuuli ja merisähköjärjestelmiä käsittelevään [IECRE](#)-järjestelmää (*IEC Renewable Energy*).

IEC:n säännöt ja toimintaohjeet

IEC:n toiminta on määritelty seuraavissa säännöissä ja ohjeissa:

[Statutes and Rules of Procedure](#), IEC:n hallintoon liittyvät säännöt.

2016-01-22

IEC/ISO Directives, komiteoiden toimintaan ja standardien laadintaan liittyvät säännöt

- [Part 1: Procedures for the technical work](#)
- [Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards](#)
- [ISO/IEC Directives, IEC Supplement, Procedures specific to IEC](#)

Dokumentit löytyvät IEC:n verkkosivuilta osoitteesta:

http://www.iec.ch/members_experts/refdocs/

Hallinnolliseen toimintaan liittyvät kiertokirjeet löytyvät osoitteesta

<http://www.iec.ch/dyn/www/f?p=103:96:0#2> (Most recent ACs ja Selected AC:s)

Yleiskuva IEC:n rakenteesta ja hallinnosta on kuvassa 1.

Kuva 1 - IEC:n organisaatio

IEC:n ylin päättävä elin on [Council](#), johon kuuluvat edustajat kaikista jäsenmaista. Hallintoa hoitamaan on valittu 15 jäseninen [Council Board](#) (CB). [Councilin](#) ja CB:n päätöksiä toteuttaa [Executive committee](#), johon kuuluvat IEC:n presidentti, varapresidentit, rahastonhoitaja ja pääsihteeri. Käytännön työtä hoitaa IEC:n keskuustoimisto [Central Office](#) (CO).

2016-01-22

Standardien valmistelua valvoo [Standardization Management Board](#) (SMB). Sen alaisena ovat tekniset komiteat, joissa varsinainen standardien valmistelu tapahtuu. [Teknisiä komiteoita](#) ja niiden alaisia alakomiteoita on IEC:llä kaikkiaan 174 ja niillä työryhmiä yli 1 300 (2016-02). SMB:n alaisuudessa on myös neuvoa antavia komiteoita, joihin jäsenet valitaan erikseen.

IEC:n SMB voi perustaa erilaisia neuvoa-antavia ryhmiä. Tällaisia ryhmiä perustetaan tavallisimmin valmistelevaan uusien teknologioiden standardointia aloitettaessa.

Tässä ohjeessa keskitytään teknisten komiteoiden toimintaan. Teknisiin komiteoihin osallistutaan Suomessa kansalliskomitean, SESKOn, kautta.

2 IEC:n TEKNISEN TYÖN ORGANISOINTI

2.1 Tekniset komiteat, alakomiteat ja järjestelmäkomiteat

IEC:llä on sähköalan eri sektoreille perustettuja **teknisiä komiteoita** (*technical committee*, lyhenne TC) ja **järjestelmäkomiteoita** (*systems committee*, lyhenne SyC). Komitea voi olla jakautunut vielä eri aihepiirien mukaisesti **alakomiteoihin** (*subcommittee*, SC). IEC voi tarvittaessa perustaa **projektikomitean** (*project committee*, lyhenne PC) laatimaan standardia, mikäli uusi työehdotus ei kuulu minkään olemassa olevan TC/SC/SyC –komitean toimialaan.

Kokousten välillä IEC:n teknisen komitean tai alakomitean puheenjohtaja ja sihteeri huolehtivat yhdessä **IEC:n keskustuomiston** (*Central Office*, lyhenne CO) kanssa standardiehdotusten valmisteluun liittyvästä tiedottamisesta jäsenmaiden kansalliskomiteoihin, Suomessa SESKOon. SESKO puolestaan välittää tiedon edelleen suomalaisille asiantuntijoille.

2.2 P- tai O-jäsenyys IEC-järjestelmässä

Suomen kansalliskomitea SESKO voi olla IEC:n teknisen komitean, järjestelmäkomitean, alakomitean tai projektikomitean **P-jäsen** (*participating member*) tai **O-jäsen** (*observer*). Päätös jäsenyydestä tehdään SESKOssa. Seuraavassa taulukossa on esitetty näihin liittyvät velvollisuudet ja rajoitukset:

Taulukko 1: IEC:n P- ja O-jäsenten toimintamahdollisuudet ja velvollisuudet

Toiminta	P-jäsen	O-jäsen
Lausuntopyyntöihin vastaaminen	vapaaehtoista	vapaaehtoista
Äänestyksiin vastaaminen	pakollista	vapaaehtoista
Annettujen äänien huomioon ottaminen	otetaan huomioon	otetaan huomioon vain osittain
Kokouksiin osallistuminen	pakollista	vapaaehtoista
Työryhmiin osallistuminen	mahdollista	ei mahdollista

2016-01-22

On huomattava, että **vain P-jäsenellä** on vaikutusvaltaa. P-jäsenen tulee kuitenkin aina vastata äänestyksiin ja osallistua komitean kokouksiin. Jos näin ei tehdä, IEC voi vaihtaa P-jäsenyyden O- jäsenyydeksi.

2.3 Työryhmät ja standardien ylläpitoryhmät

Standardiehdotuksia tai niiden osia valmistelemaan IEC:n tekniset komiteat ja alakomiteat perustavat **työryhmiä** (*working group*, lyhenne WG) tai **projektiryhmiä** (*project team*, lyhenne PT) ja nimeävät niille **kokoonkutsujan** (*convenor*). Jäsenmailla on mahdollisuus nimetä asiantuntijansa työryhmän jäseneksi. Suomalaisten jäsenten nimeämiset tapahtuvat aina SESKOn kautta.

Työryhmän tiedonvaihto tapahtuu suoraan jäsenten kesken yleensä sähköpostilla tai IEC:n verkkosivuilla toimivan dokumenttipalvelimen, [IEC Collaboration Tool](#), avulla. SESKOn toimistoon ei työryhmävaiheen dokumentteja toimiteta.

Olemassa olevan standardin uuden painoksen tai muutoksen työstämistä varten muodostetaan **ylläpitoryhmä** (*maintenance team*, lyhenne MT). Mikäli valmiina on sopiva työryhmä, jolle uudistamistyö voidaan ohjata, työryhmä muutetaan ylläpitoryhmäksi. Ylläpitoryhmään ilmoitaudutaan aina SESKOn kautta.

2.4 IEC:n valmistelemat julkaisut

IEC:n teknisen työn tuloksena syntyvät julkaisut ovat yleensä kansainvälisiä standardeja. IEC:n julkaisema kansainvälinen standardi on asemaltaan suositus.

HUOM. Suuresta osasta IEC-standardeja tehdään kuitenkin CENELECin toimesta eurooppalainen EN -standardi, jolla voi olla direktiivien vaatimusten soveltamisessa määrätty asema. EN-standardit otetaan aina Suomessa käyttöön sellaisenaan SFS-EN standardina.

Jos varsinaisen standardin julkaiseminen ei ole tarpeen tai mahdollista, esimerkiksi silloin kun halutaan nopeampaa aikataulua tai riittävää konsensusta ei saavuteta, voidaan käyttää myös muita IEC:n julkaisumuotoja.

Julkaisut ilmestyvät **kaksikielisinä** (englanti + ranska) ja ne numeroidaan juoksevilla numerolla aiheesta riippumatta. Usein kuitenkin samaan aiheeseen liittyvät standardit muodostavat standardisarjan.

IEC:n ja ISO:n välisen sopimuksen mukaan IEC:n valmistelemille julkaisuille on varattu numerot 60 000 – 79 999. Vanhoihin IEC:n julkaisuihin on numeroon lisätty 60 000, esim. vuodelta 1925 peräisin oleva kuparin resistanssia käsittelevä IEC standardi 28 on nykyään tunnukseltaan IEC 60028.

Julkaisut voivat muodostaa myös sarjoja, jolloin **osat** (*Part*) ja **luvut** (*Section*) erotetaan numerotunnuksesta yhdysviivalla, esimerkiksi IEC 61300-1 ja IEC 61300-2-6. Usein **osassa 1 annetaan yleisvaatimukset**, joita täsmennetään **erityisvaatimusten** osalta muissa osissa.

Jos standardista julkaistaan uusi painos, sen numero säilyy ennallaan, mutta **painosnumero** (*Edition*) muuttuu esim. IEC 60439-1 Ed. 4.0. Jos standardi halutaan määritellä tarkasti, pitää siinä olla standardin tunnuksen lisäksi painosnumero tai vuosiluku esim. IEC 61439-1 Ed.1.0 (2009).

2016-01-22

Julkaisuihin tehdyt **muutokset** (*amendment*), jotka julkaistaan erikseen, merkitään juoksevalla numerolla, esim. IEC 61540 Amendment 1 (tekstissä IEC 61540 -am1). Muutosten kohdalla on erittäin tärkeätä huomioida muutetun standardin painos ja ajankohta, jotta viittaus kohdentuu oikein. IEC julkaisee myös **yhdistettyjä versioita** standardista ja siihen liittyvistä muutoksista. Esimerkiksi IEC 60349-4 ed. 1.2 sisältää vuonna 1990 julkaistun standardin ensimmäisen painoksen ja vuonna 1995 julkaistun muutoksen 1 ja vuonna 1999 julkaistun muutoksen 2. Pisteeseen jälkeen oleva numero (yleensä 0, 1 tai 2) siis ilmaisee **julkaisuun sisältyvien muutosten lukumäärän**. Yleensä muutoksia voi olla vain kaksi. Kolmas muutos johtaa uuteen painokseen.

IEC:n standardeissa pyritään siihen, että ne ovat sellaisenaan voimassa koko maailmassa. Täysin yhtenäisiä standardeja ei kuitenkaan aina saada aikaan, koska esimerkiksi tekninen infrastruktuuri tai ilmasto eri maissa ovat erilaiset. Tällöin standardeihin voidaan sisällyttää EDR (*essential differences in requirements*) osia. Jos poikkeukset koskevat suurta markkina-aluetta, EDR on osa standardia tai normatiivinen liite. Jos poikkeus koskee pienempää aluetta, se tehdään informatiivisena liitteenä.

Maakohtaisia poikkeuksia voidaan esittää myös tietyn maan erityisvaatimuksina "*in some countries clause*". Tämä voidaan tehdä, koska IEC-standardi on periaatteessa suositus.

2.4.1 IEC-standardi (*IEC Standard*)

IEC-standardi on normatiivinen dokumentti, joka on valmisteltu konsensusmenettelyillä, ja jonka kansalliskomiteoiden edustajat ovat hyväksyneet CDV- ja FDIS-vaiheissa.

IEC-standardin julkaisee IEC:n keskustoimisto.

2.4.2 IEC opas (*IEC Guide*)

Julkaistu dokumentti, joka käsittelee **ei normatiivisia** kansainvälisiin standardeihin liittyviä asioita, esim. horisontaalisten standardien soveltamista.

2.4.3 Tekninen spesifikaatio - TS (*IEC Technical Specification*)

Dokumentti, joka julkaistaan silloin, kun ei saavuteta riittävää kannatusta standardin julkaisemiseen, aihe on edelleen teknisen kehityksen alaisena, tai mikäli jostain muusta syystä standardin valmistelu on mahdollista vasta tulevaisuudessa, ei kuitenkaan lähitulevaisuudessa. Tekninen spesifikaatio **ei saa olla ristiriidassa standardin** kanssa. Sitä voidaan pitää eräänlaisena esistandardina. Teknisen spesifikaation pätevyys on tarkistettava **kolmen vuoden kuluessa sen julkaisusta**. Silloin se voidaan muuttaa standardiksi, vahvistaa vielä seuraaviksi kolmeksi vuodeksi tai kumota. Tietyissä tilanteissa myös loppuäänestyksessä (FDIS) hyväksymättä jäänyt standardiehdotus voidaan julkaista teknisenä spesifikaationa.

2.4.4 *IEC Publicly Available Specification* – IEC-PAS

Tekninen spesifikaatio, joka ei täytä standardin vaatimuksia, mutta on julkisesti saatavilla ja valmisteltu organisaatiossa, joka noudattaa määrättyjä menettelytapoja. Tekninen komitea tai alakomitea voi tehdä PAS-julkaisun tai ottaa käyttöön jonkun muun tahon tekemän julkaisun.

2016-01-22

2.4.5 Tekninen raportti - TR (*IEC Technical Report*)

Tekninen raportti on IEC:n hyväksymä dokumentti, jonka **opastava sisältö** ei sovellu julkaistavaksi standardina tai teknisenä spesifikaationa. Tekninen raportti voi sisältää esimerkiksi kansallisten jäsenten keskuudessa tehtyjen kyselyiden tuloksia, tietoja muissa organisaatioissa tehtävästä työstä, tai tietoja alan viimeisestä kehitystasosta.

3 SUOMEN EDUSTUS IEC:ssä

IEC:n jäseniä ovat eri maiden **kansalliskomiteat** (*National Committee*, lyhenne NC), jotka yleensä ovat näiden maiden sähköalan standardointijärjestöjä. Suomea IEC:ssä edustaa SESKO ry. Suomen **kansalliskomitean puheenjohtajana** (*president*) toimii SESKOn hallituksen puheenjohtaja ja **sihteerinä** (*secretary*) toimii SESKOn toimitusjohtaja.

SESKO

- edustaa Suomea IEC:n hallinnollisissa elimissä
- organisoii suomalaiset asiantuntijat osallistumaan IEC:n työhön
- nimittää suomalaiset asiantuntijat
 - komiteoiden kokouksiin (Suomen edustajana)
 - työryhmien ja ylläpitöryhmien jäseniksi (henkilökohtainen edustaminen).

SESKOn toimisto muodostaa yhteyskanavan IEC:hen, toteuttaa standardien laadintavaiheita Suomessa, järjestää kansallisia lausuntokierroksia, vastaa äänestyksiin sekä välittää suomalaiset asiantuntijalausunnat IEC:lle. SESKOn toimisto palvelee suomalaisia IEC-työhön osallistujia. Kaikki Suomen viralliset kannanotot kulkevat SESKOn toimiston kautta. Työryhmäjäsenet, jotka edustavat omaa henkilökohtaista asiantuntemustaan, työskentelevät siten kuin työryhmässä on sovittu.

4 SEURANTARYHMÄT JA KOMITEAT

Niihin standardointialueisiin, joihin Suomessa on laajempi kiinnostus, muodostetaan **kansallinen standardointikomitea** (lyhenne SK). Komitealla on aina **puheenjohtaja** ja **sihteeri**. Sihteeri on usein SESKOn toimistosta, ja vaikka sihteeri olisi ulkopuolinen, SESKOn toimistossa on komitealle nimetty **vastuuhenkilö**. Luettelo komiteoista, niiden puheenjohtajista, sihteereistä ja jäsenistä sekä SESKOn vastuuhenkilöistä löytyy SESKOn komitea- ja seurantaryhmäluettelosta.

Komitea kokoontuu tarpeen mukaan ja voi halutessaan perustaa työryhmiä ja muutenkin määrillä toimintaansa liittyviä asioita itsenäisesti. Komitea käsittelee tehdyt standardiehdotukset, laatii tarvittavat kommentit ja päättää Suomen äänestyskäyttäytymisestä. Jos SESKOn komitealla ei ole kokousta sellaisena ajankohtana, että ehdotukseen voidaan ottaa kantaa, kannanotosta sovitaan sähköpostitse. Lopullisesta kannanotosta päättävät komitean puheenjohtaja ja sihteeri sekä IEC-työn yhdyshenkilö.

Jokaista IEC:n teknistä komiteaa tai alakomiteaa kohti on SESKOssa vastaava suomalainen seurantaryhmä. Seurantaryhmälle on määritelty ns. **yhdyshenkilö**, joka valitaan seurantaryhmän **jäsenten keskuudesta**. Yleensä yhdyshenkilöksi valitaan standardointityöhön aktiivisesti osallistuva henkilö, joka voi osallistua esim.

2016-01-22

kansainvälisiin kokouksiin. **Seurantaryhmä on sama kuin kansallinen standardisoimiskomitea, jos sellainen on olemassa.**

Kullekin seurantaryhmälle on nimetty **vastuuhenkilö SESKOn toimistossa**. Seurantaryhmä määrittelee Suomen kannan sekä kommentit äänestyksiin ja ehdotuksiin samoin kuin komiteakin. Seurantaryhmä ei yleensä pidä kokouksia, vaan se muodostaa kantansa sähköpostitse siten, että jäsenet toimittavat kannanottonsa **yhdyshenkilölle**, joka kerää ja koordinoi Suomen kannanoton. Kommentit voi toimittaa suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Tarvittaessa kommentteista keskustellaan ja varmistetaan, että kaikki seurantaryhmän jäsenet voivat hyväksyä ne. Komitean sihteeri tai seurantaryhmän yhdyshenkilö kokoaa komitean tai seurantaryhmän kommentit yhteen. Kommentointia varten IEC:n verkkosivuilla on valmis lomakepohja [Form comments.doc](#), jolle kaikki kommentit on kirjoitettava. Kommentit toimitetaan äänestysohjeiden mukana **SESKOn toimistoon vastuuhenkilölle** sähköpostilla. Ne menevät asiasisällöltään muuttumattomana IEC:hen. Huomattavaa on, että kaikki kielteiset vastaukset äänestyksiin (CVD, FDIS) pitää perustella.

5 DOKUMENTIT JA TYÖVAIHEET

Kaikki IEC-standardien valmisteluun liittyvät tekniset dokumentit, lukuun ottamatta IEC: teknisten komiteoiden **työryhmien dokumentteja**, ovat saatavissa IEC:n verkkosivuilta. Dokumenttien lukemiseen ja lataamiseen tarvitaan käyttöoikeudet, jotka komitean tai seurantaryhmän jäsen saa SESKOn toimistosta.

Avoimet IEC-äänestykset ovat nähtävissä myös SESKOn verkkosivuilla:
Osallistuminen → [Ajankohtaiset lausunnot ja äänestykset](#)

Huomattava on, että IEC poistaa FDIS-ehdotukset palvelimeltaan äänestysajan päätyttyä. Jos tarvitsee näitä myöhemmin, esim. kansainvälisissä kokouksissa, tulee ne kopioida itselleen.

Taulukossa 2 on esitetty standardin valmistelun etenemistä [ISO/IEC Directives part 1](#) mukaisesti (katso kohdat 6.1 - 6.8)

Taulukko 2 - IEC:n standardiehdotuksen käsittelyvaiheet

IEC:n standardiehdotuksen käsittelyvaiheet			
Käsittelyvaihe		Dokumentti	
Suomenkielinen nimi	Englanninkielinen nimi	Nimi	Lyhenne
esivaihe	preliminary stage	preliminary work item	PWI
ehdotusvaihe	proposal stage	new work item proposal	NP
valmisteluvaihe	preparatory stage	working draft(s)	WD
komiteavaihe	committee stage	committee draft(s)	CD
äänestysvaihe	enquiry stage	committee draft for vote	CDV
hyväksymisvaihe	approval stage	final draft international standard	FDIS
julkaisuvaihe	publication stage	international standard	IEC 6nnnn

2016-01-22

5.1 Esivaihe (*preliminary stage*)

Aihe voi olla esivaiheessa odottamassa jonkin työryhmän työskentelyn alkamista tai jonkun kansainvälisen elimen, esim. teollisuus- tai toimialayhteisön työtä.

Jos aloitusvaiheessa todetaan, että aihe ei vielä ole ajankohtainen tai se on pahasti keskeneräinen, NP-ehdotus voidaan siirtää esivaiheeseen.

Esivaihe on kuitenkin aina **työryhmän** asialistalla ja työryhmä voi suositella komitealle aiheen nostamista aloitusvaiheeseen, kun sopiva aika koittaa.

Aiheen siirtämisestä esivaiheesta ehdotusvaiheeseen **päätää aina tekninen komitea**.

Useilla komiteoilla on tapana ennen standardin laatimisen aloittamista ja varsinkin ennen jo olemassa olevan standardin ylläpitokierroksen aloittamista (katso kohta 5.8) tiedustella kansalliskomiteoilta ehdotuksia ja kannanottoja ehdotukseen tai olemassa olevaan standardiin. Näiden kyselydokumenttien tunnuksena käytetään **"Q"** (*questionnaire*) tai **"DC"** (*document for comments*). Standardien teknisen valmistelun kannalta nämä ovat tärkeitä dokumentteja ja niitä kannattaa seurata.

5.2 Ehdotusvaihe (*proposal stage*)

Ehdotus uudeksi työksi koskee uutta standardia tai standardisarjan osaa.

HUOM. Muutokset olemassa oleviin standardeihin valmistellaan ylläpitomenettelyllä (*maintenance*) (katso kohta 5.8).

Uusi työ ehdotetaan IEC:n keskustuimiston kautta. Sitä voi ehdottaa jonkun jäsenmaan kansalliskomitea, IEC:n tekninen komitea, alakomitea tai näiden asettama työryhmä. Aloituksen uudeksi työksi voi SESKOLle tehdä kansallinen standardointikomitea tai seurantaryhmä esim. jonkun yrityksen ehdotuksen pohjalta. Uuden työn ehdotus IEC:lle tehdään määrämuotoisella lomakkeella, jossa määritellään mm. ensimmäisen CD:n sekä valmiin standardin tavoitepäivämäärät ja projektin vetäjä. Ehdotukseen pitää yleensä liittää alustava ehdotus standardin tekstiksi tai vähintään tulevan sisällön runko.

Uuden työn ehdotuksesta järjestetään äänestys. Äänestyksen yhteydessä voi ehdotusta myös kommentoida. Tässä vaiheessa voi vaikuttaa työryhmälle annettavan tehtävän sisältöön. Mahdolliset EDR ja **"in some countries clause"**-ehdotukset kannattaa tehdä jo tässä vaiheessa.

Uusi työ hyväksytään, jos yksinkertainen enemmistö äänestäneistä P-jäsenistä kannattaa ehdotusta. Lisäksi vähintään **neljän** komitean P-jäsenistä, jos komitealla on enintään 16 P-jäsentä, tai vähintään **viiden**, jos komitealla on P-jäseniä 17 tai enemmän, on **sitouduttava osallistumaan projektiin aktiivisesti** ehdotusta valmistelevassa työryhmässä. Äänestysaika on **3 kuukautta** ja äänestystulos julkaistaan tunnuksella RVN.

Jos kyseessä on ehdotus, jonka uskotaan olevan teknisesti tarpeeksi valmis CDV-äänestystä varten, ehdotus voidaan valmistelun nopeuttamiseksi alistaa rinnakkaiseen NP ja CDV äänestykseen jonka äänestysaika on 3 kuukautta. Jos NP-äänestyksessä ehdotus hylätään, CDV-äänestys peruutetaan. Jos NP-äänestys hyväksytään, ehdotuksen katsotaan olevan CDV-vaiheessa ja valmistelu jatkuu vastaavalla tavalla.

2016-01-22

5.3 Valmisteluvaihe (*preparatory stage*)

Valmisteluvaiheessa työryhmä valmistelee standardiehdotuksen. Työryhmä pitää kokouksia ja jäsenet lähettävät ryhmän sisäisiä standardiehdotuksia, jotka ovat **vain työryhmän jäsenten käytettävissä**. Tämä on tulevan standardin sisällön kannalta **ratkaisevin** vaihe. Niiden, joita asia erityisesti kiinnostaa, on syytä ilmoittautua mukaan työryhmään. **Aktiivinen osallistuminen työryhmän työskentelyyn takaa parhaat vaikutusmahdollisuudet**. Ensimmäinen CD-ehdotus tulisi IEC:n ohjeiden mukaan saada valmiiksi 24 kk:n kuluessa työn aloittamisesta.

HUOM. Työryhmien käyttöön IEC:n verkkosivuilla on dokumenttipalvelin ([IEC Collaboration Tool](#)), jonka käyttöoikeus kyseisen työryhmän kansioon myönnetään automaattisesti työryhmänimityksen yhteydessä.

5.4 Komiteavaihe (*committee stage*)

Työryhmän valmisteleva standardiehdotus lähetetään jäsenmailhin **lausuntokierrokselle**. Standardiehdotuksen tunnuksessa on lyhenne "CD" (*committee draft*) (esim. 18/1435/CD). Joskus ehdotus voi olla usean komitean yhteinen. Yhteenvedo saaduista kommentteista julkaistaan yhteenvetona tunnuksella CC (*compilation of comments*).

Samasta aiheesta voi CD-ehdotus tulla useampaan kertaan, aina korjattuna edelliseen nähden. Ensimmäisen CD-ehdotuksen kommentointiaika on 2 – 4 kuukautta ja myöhempien ehdotusten 3 kuukautta.

CD-vaihe on käytännössä se vaihe, jossa kansalliset komiteat/seurantaryhmät ja heidän asiantuntijansa voivat vielä saada merkittäviä muutoksia tulevaan standardiin. Sen vuoksi tässä vaiheessa on syytä **tuoda esiin kaikki oleelliset parannus- ja muutosehdotukset**. Tässä vaiheessa voi vielä vaikuttaa tulevan standardin tekniseen sisältöön, sanamuotoihin ja esittämistapaan. Kommentit ehdotuksiin pitää esittää viimeistään CD-vaiheessa. Mikäli CD-vaiheessa ei ole kommentoitu ehdotusta, on sen vastustaminen CDV- ja FDIS-vaiheissa epä johdonmukaista ja useimmiten turhaa.

Seurantaryhmän tai komitean jäsenen kannattaa tässä vaiheessa tutustua ehdotukseen ja esittää kommenttinsa komitean kokouksessa tai toimittaa ne seurantaryhmän yhdyshenkilölle. Yksittäisten jäsenten kommentit käsitellään komitean kokouksessa. Yhdyshenkilö kokoaa kaikki annetut kommentit ja niistä muodostetaan Suomen virallinen kommentti. Kommentit voi esittää komitean sihteerille, seurantaryhmän yhdyshenkilölle tai SESKOn vastuuhenkilölle suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

5.5 Lausunto- ja äänestysvaihe (*enquiry stage*)

Kun komitea katsoo, että ehdotukseen on riittävän hyvin voitu huomioida CD -ehdotukseen tulleet kommentit, hyväksytään standardiehdotus **äänestysvaiheeseen**. Jäsenmailhin lähetetään lausuntokierrokselle standardiehdotus (*committee draft for vote*), jonka tunnuksessa on lyhenne CDV (esim. 20/210/CDV). Ehdotuksen äänestyksessä päätetään siitä voiko ehdotuksen siirtää lopulliseen äänestykseen eli FDIS-vaiheeseen. CDV-vaiheen äänestysaika on **3 kuukautta** (komitea voi halutessaan pidentää aikaa 5 kuukauteen).

2016-01-22

HUOM. Tämä vaihe on usein rinnakkainen CENELECin kanssa (katso SESKOn toimintaohje TO 3). CDV-vaiheessa ei standardiin käytännön syistä tehdä enää suuria muutoksia vaan lähinnä vain editoriaalisia muutoksia ja tietysti selviä virheitä korjataan.

Tärkein asia CDV-vaiheessa on tutkia, miten CD-vaiheessa esitetyt kommentit on otettu huomioon ja niiden perusteella ratkaista, onko standardiehdotus hyväksyttävissä. Editorialiset (painovirheitä, sanamuotoja ja esittämistapaa koskevat) huomautukset saadaan melko helposti vielä huomioon otetuksi. Sen **sijaan teknisen asiasisällön muutokset** ovat hyvin vaikeita. Jos on painavia syitä esittää teknisiä kommentteja CDV-vaiheessa, kannattaa äänestää CDV-ehdotusta vastaan.

CDV-ehdotukset käsitellään SESKOn komiteassa ja seurantaryhmissä samalla tavalla kuin CD-ehdotukset. Jos haluaa vastustaa ehdotusta, tulee siihen esittää **tekniset perustelut**. Seurantaryhmässä yhdyshenkilö päättää Suomen äänestysvastauksesta. Kommentit voi esittää komitean sihteerille, seurantaryhmän yhdyshenkilölle tai SESKOn vastuuhenkilölle suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

Muut kuin komitean ja seurantaryhmän jäsenet voivat kommentoida ehdotuksia IEC:n [Public Commenting](#) -palvelun kautta. Palvelussa voi kommentoida kaikkia avoimena olevia CDV-ehdotuksia ja siellä annetut kommentit välittyvät SESKoon.

SESKOn toimisto hoitaa äänestyksen.

Jos CDV-ehdotus saa äänestyksessä yksimielisen kannatuksen, se voi komitean päätöksellä siirtyä suoraan julkaisuvaiheeseen. FDIS-vaihe voidaan siis silloin jättää pois.

CDV-ehdotus siirtyy lopulliseen äänestykseen, jos vähintään 2/3 äänestäneistä P-jäsenistä on äänestänyt ehdotuksen hyväksymisen puolesta eikä vastaan äänestäneiden osuus ylitä 1/4 kaikista äänistä. Äänestystulokset ja annetut kommentit julkaistaan yhteenvetona. Tämän dokumentin tunnus ovat RVC.

5.6 Hyväksymisvaihe, loppuäänestys (*approval stage*)

Loppuäänestykseen lähetetään komitean hyväksymä standardiehdotus (*Final Draft International Standard*), jonka tunnuksessa on lyhenne FDIS (esim. 46C/543/FDIS). FDIS-loppuäänestyksen äänestysaika on **2 kuukautta**.

FDIS-loppuäänestykseen **ei saa myönteisen äänestysvastauksen mukana lähettää mitään kommentteja, ei edes editoriaalisia**. Kielteisen äänestysvastauksen mukana on aina lähetettävä perustelu, joka voi olla samantapainen lausunto kuin CD- ja NP-ehdotuksiin annettava.

HUOM. FDIS-ehdotus on usein rinnakkaisäänestyksessä CENELECin kanssa (katso SESKOn toimintaohje TO 3).

FDIS-ehdotukset käsitellään SESKOn komiteoissa ja seurantaryhmissä samalla tavalla kuin CD- ja CDV-ehdotukset. Jos haluaa vastustaa ehdotusta, siihen pitää esittää **tekniset perustelut**. Positiivisen äänestysvastauksen **yhteydessä ei voi esittää minkäänlaisia kommentteja**. Kommentit voi esittää komitean sihteerille, seurantaryhmän yhdyshenkilölle tai SESKOn vastuuhenkilölle suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

2016-01-22

Seurantaryhmässä yhdyshenkilö päättää Suomen äänestysvastauksesta. SESKOn toimiston yhdyshenkilö hoitaa äänestyksen.

FDIS-ehdotus lähetetään julkaistavaksi, jos vähintään 2/3 äänestäneistä P-jäsenistä on äänestänyt ehdotuksen hyväksymisen puolesta eikä vastaan äänestäneiden osuus ylitä 1/4 kaikista äänistä. Äänestystulokset julkaistaan yhteenvetona. Dokumentin tunnus on RVD.

5.7 Julkaisuvaihe (*publication stage*)

Kun standardiehdotus on hyväksytty FDIS/CDV-ehdotuksena, se siirtyy IEC:n keskustuimistoon julkaisun valmistelua varten. Standardi julkaistaan **8 viikon** kuluessa FDIS/CDV-äänestyksen päättymisestä.

5.8 Standardin ylläpito (*maintenance*)

Ylläpitomenettelyllä (*maintenance*) pidetään olemassa olevia IEC:n julkaisuja ajan tasalla. Tällä pyritään siihen, että standardi pysyy muuttumattomana ennalta sovitun ajan. Tänä aikana kerätään mahdolliset siihen kohdistuvat muutokset julkaistavaksi yhdellä kerralla.

Tekninen komitea määrittelee kullekin julkaisulle ylläpitojakson (*review cycle, RC*), jonka aikana standardia ei muuteta. Ylläpitojakson pituus voi olla **3 – 12 vuotta**. Ylläpitojakso määritellään CDV-vaiheessa. Ylläpitojakson kuluessa teknisen komitean sihteeri ottaa vastaan muutos- ja korjausehdotuksia, jotka voidaan kierrättää komiteassa tiedotusmielessä. Julkaisun ylläpitoa varten perustetaan ylläpitoryhmä (*maintenance team, MT*), joka käytännössä hoitaa ylläpitotoimenpiteet.

HUOM. IEC:n sanastoille ei määritellä ylläpitojaksoa, vaan niitä päivitetään tarvittaessa.

Julkaisuille määritellään **tarkistusajankohta** (*review date*), jolloin julkaistaan **ylläpitoraportti** (*review report, RR*). Raportissa esitetään ylläpitoryhmän suositus julkaisun käsittelyksi.

Ennen ylläpitoraportin julkaisua teknisen komitean sihteeri lähettää Q-kyselyn (*Questionnaire*), tai DC-dokumentin (*document for comments*), jossa kerrotaan, että julkaisua tullaan tarkistamaan sekä se minkälaisia muutoksia siihen on ehdotettu. Dokumentissa pyydetään myös kommentteja/muutosehdotuksia sekä nimeämään asiantuntijoita ylläpitoryhmään ja vahvistamaan mahdollisten aikaisemmin nimettyjen asiantuntijoiden jäsenyydet. Tarvittaessa komitea voi päättää ylläpitojakson pidentämisestä tai lyhentämisestä. Varsinkin silloin, kun ylläpitojakso on lyhyt, esimerkiksi 3 vuotta, seuraavan painoksen tai muutoksen (*amendment*) valmistelu alkaa heti edellisen version valmistuttua, joissain tapauksissa jopa ennen sitä.

Ylläpitoraportin (RR) julkaisun jälkeen työ etenee normaalien CD → CDV → FDIS vaiheiden kautta. On myös mahdollista, että julkaisulle vahvistetaan uusi ylläpitojakso **ilman muutoksia** tai julkaisu **kumotaan**.

SESKOn komitea tai seurantaryhmä päättää mahdollisista Suomen esittämistä muutos- ja korjausehdotuksista. Komitea tai seurantaryhmä päättää vastauksista Q- ja DC-kyselyihin ja mahdollisista kommentteista ylläpitoraportteihin, sekä sopii suomalaisten ylläpitoryhmän jäsenten nimittämisestä.

2016-01-22

6 IEC-DOKUMENTTIEN KÄSITTELY

6.1 Äänestys ja kommentoinnit

P-jäsenenä SESKOn on vastattava **kaikkiin** asianomaisen IEC:n teknisen komitean tai alakomitean **äänestyksiin**. O-jäsenellä ei ole äänestysvelvoitetta IEC:ssä, mutta rinnakkaisäänestyksissä joudutaan CENELECissä ottamaan kantaa riippumatta O-jäsenyydestä IEC:ssä.

SESKO hoitaa varsinaisen äänestyksen suoraan IEC:n keskustuimistoon. Komiteoiden ja seurantaryhmien on lähetettävä hyvissä ajoin ennen määräpäivää tieto Suomen äänestysvastauksesta SESKOn toimistoon vastuuhenkilölle.

Kielteinen äänestysvastaus on aina perusteltava.

6.1.1 Määräajat

IEC:n määräajat ovat **ehdottomia**. On siis erittäin tärkeää, että yhdyshenkilö lähettää SESKOn vastauksensa hyvissä ajoin ennen dokumentin kansilehdelle merkittyä päivämäärää (*Closing date for voting*). Jos vastaukseen liittyy kommentteja, vastaus kommentteineen toimitetaan sähköpostilla vastuuhenkilölle SESKOn. Jos vastauksen lähettäminen ajoittuu lähelle määräpäivää, on syytä sopia asiasta SESKOn vastuuhenkilön kanssa, että äänestys on mahdollista hoitaa.

6.2 Lausunnot

IEC:n keskustuimisto pyytää kansalliskomiteoilta lausuntoa CD-ehdotuksiin. Mikäli kommentoitavaa ei ole, ei ilmoitusta siitä tarvitse lähettää. SESKOn komitea tai seurantaryhmä voi kuitenkin päättää vastata myös näihin **"No comments"**. Lausunnon voi lähettää myös NP-ehdotuksiin. Asiasisältöä koskevat muutosehdotukset on lähetettävä viimeistään näissä vaiheissa.

Lausunnot voi toimittaa komitean sihteerille, seurantaryhmän yhdyshenkilölle tai SESKOn vastuuhenkilölle suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

Lausunnon on oltava yksikäsitteinen. Käytännössä tämä saavutetaan siten, että komitean sihteeri tai seurantaryhmän yhdyshenkilö valmistelee kommentit seurantaryhmän jäsenten palautteen pohjalta suoraan englanninkielisenä IEC:n käyttämällä kommenttipohjalla [Form comments.doc](#). Kommenttilomake on tehty mahdollistamaan kommenttien helpon tekninen käsittelyn. Kommenttilomaketta on käytettävä **sellaisenaan**, esim. sarakkeitten leveyksiä ei saa muuttaa.

SESKOn toimiston vastuuhenkilö huolehtii lausunnon edelleen lähettämisestä IEC:n keskustuimistoon.

7 KOKOUKSIIN OSALLISTUMINEN

7.1 Komiteat

IEC:n tekniset komiteat ja alakomiteat kokoontuvat yksitellen tai ryhmissä eri jäsenmaissa kansalliskomiteoiden kutsusta.

2016-01-22

Kokouskieli on **englanti**, vaikka myös ranska ja venäjä ovat IEC:n virallisia kieliä. IEC:n keskuustoimisto ilmoittaa tulevien kokousten ajankohdasta ja paikoista hallinnollisilla kiertokirjeillä noin puoli vuotta aikaisemmin. Nämä tiedot ovat myös nähtävillä IEC:n verkkosivuilla kohdassa [Meetings & events](#). Kokousten esityslistat ovat komiteakohtaisia dokumentteja tunnuksella DA (*Draft Agenda*). Kokouksiin ilmoittautuminen tehdään IEC:n verkkosivuilla olevan ilmoittautumisjärjestelmän kautta ([Meeting Registration System](#) katso kohta 7.1.1).

Kerran vuodessa pidetään **IEC:n yleiskokous**, jonka yhteydessä kokoontuu 25 - 50 teknistä komiteaa ja alakomiteaa. Yleiskokouksista on erilliset tiedot IEC:n verkkosivuilla ja yleiskokouksilla on myös omat verkkosivut. Ilmoittautumiset tehdään [IEC:n ilmoittautumisjärjestelmän](#) kautta.

IEC:n kokouksiin ei ole erillistä osanottomaksua.

7.1.1 Ilmoittautuminen

Jokaisella kansalliskomitealla on oikeus ilmoittaa teknisen komitean ja alakomitean kokoukseen **enintään neljä edustajaa**, joista yksi toimii **päädelegaattina**. Osanottajamäärän rajoitus ei koske isäntämaata.

Ilmoittautuminen tehdään IEC:n verkkosivuilla olevan ilmoittautumisjärjestelmän kautta ([Meeting Registration System](#)). Ilmoittautumisessa käytettävä käyttäjätunnus ja salasana ovat **samat** kuin muihinkin IEC:n tunnuksia vaativiin palveluihin (esim. dokumenttien lukeminen). Tieto ilmoittautumisesta tulee automaattisesti SESKOn toimistoon, jossa ko. komitean SESKOn vastuuhenkilö vahvistaa ilmoittautumisen. Tieto vahvistamisesta taas palautuu ilmoittautujalle automaattisesti sähköpostitse.

HUOM. Lisätietoa ilmoittautumisjärjestelmän toiminnasta on sen [käyttöoppaassa](#). Se on osoitettu lähinnä kansallisten komiteoiden henkilökunnalle oppaaksi järjestelmän hallinnointiin, mutta saattaa siitä olla apua ilmoittautujallekin. Varsinaista ohjetta ilmoittautujalle ei ole julkaistu.

Kokoukseen osallistuva asiantuntija voi SESKOn kautta hakea avustusta matkakuluihin TEM:n SFS:lle tähän tarkoitukseen myöntämästä määrärahasta. Lisätietoja matka-avustusten hakemisesta saa SESKOn toimistosta ja verkkosivuilta kohdasta [Osallistuminen → Ohjeita asiantuntijoille → Matka-avustuslomakkeet ja ohjeet](#)

7.1.2 Kokousselostus

Jokainen IEC:n kokoukseen Suomen edustajana osallistunut laatii kokousselostuksen, jonka hän lähettää SESKOn toimistoon viimeistään **kuukauden kuluttua** kokouksen päättymisestä. Jos Suomen edustajia on ollut useampia, he voivat sopia keskenään kokousselostuksen kirjoittamisesta. Kokousselostuksen toimittaminen on ehto matka-avustuksen maksamiselle.

SESKOn verkkosivuilla [matka-avustusohjeen sivulla](#) on [ohje](#) kokousselostuksen laatimisesta.

2016-01-22

7.2 IEC:n työryhmät ja ylläpitoryhmät

7.2.1 Liittyminen

SESKO voi nimetä asiantuntijan kansainväliseen työryhmään. Nimeäminen edellyttää yrityksen yhden edustajan jäsenyyttä kyseisessä SESKOn komiteassa/ seurantaryhmässä ja SESKOn hallituksen hyväksyntää. SESKOn toimisto lähettää asiantuntijan yhteystiedot IEC:lle äänestyksen tai kyselyn yhteydessä. Jos asiantuntija ilmoittautuu jo perustettuun työryhmään/ylläpitoryhmään tai jos asiantuntija vaihtuu, SESKO n toimisto hoitaa tarvittavat muutokset järjestelmään.

Uusista työryhmänimityksistä ilmoitetaan SESKO -lehdessä.

7.2.2 Työskentely työryhmissä

Työryhmien jäsenet toimivat **alansa asiantuntijoina** eivätkä siten edusta kansallista standardointikomiteaansa eivätkä sitä yhteisöä tai yritystä, jonka palveluksessa he ovat.

Ainoastaan työryhmien jäsenet saavat työryhmän työpaperit. Jakelukanavana toimii joko sähköposti tai [IEC Collaboration Tool](#). Niitä ei jaeta kansallisten standardointikomiteoiden eikä seurantaryhmien jäsenille kuin poikkeustapauksissa. Suomalaisen asiantuntijan on lähetettävä SESKOn toimistoon kokousselostus kustakin työryhmän/ylläpitoryhmän kokouksesta. Kokousselostus lähetetään asiasta kiinnostuneille ao. komitean/seurantaryhmän jäsenelle pyynnöstä.

8 IEC:n KOKOUKSET SUOMESSA

8.1 Komiteat

Suomessa pidettävien IEC:n teknisten komiteoiden ja alakomiteoiden kokousten järjestäjänä **toimii SESKO**. Näihin kokouksiin ilmoitaudutaan samoin kuin ulkomailla pidettäviin kokouksiin.

8.2 Työryhmät

Suomessa pidettävien työryhmäkokousten järjestelystä vastaavat työryhmien suomalaiset **jäsenet henkilökohtaisesti**.

9 TIEDOTTAMINEN IEC:n ASIOISTA

Tärkein IEC:n tiedotuskanava ovat verkkosivut www.iec.ch, josta löytyvät kaikki IEC:n toimintaa koskevat ohjeet. Osa ohjeista on rajoitettu niin, että ne avautuvat vain käyttöoikeuksilla. Komitean tai seurantaryhmän jäsenet saavat käyttöoikeudet SESKOn toimistosta.

Myös SESKOn verkkosivuilla, www.sesko.fi, on IEC-työtä koskevia ohjeita ja tiedotteita.

2016-01-22

10 YHTEENVETO

Suurin osa sähköalan eurooppalaisista standardeista, jotka Suomessakin pitää ottaa käyttöön, perustuu alun perin IEC-standardeihin ja sen takia IEC:n standardointityöhön osallistuminen on tärkeää.

Mitä aikaisemmassa vaiheessa on mukana standardin valmistelussa sitä paremmin pystyy sen sisältöön vaikuttamaan. Paras vaikutusmahdollisuus on standardia valmistelevassa **työryhmässä**. Komiteavaiheessa tärkeintä on kommentoida CD-vaiheen ehdotusta. Myöhemmissä CDV- ja FDIS- vaiheissa tekniseen sisältöön **ei enää pystytä vaikuttamaan**, mutta näissä vaiheissa tulee ottaa kantaa äänestyksiin. Kielteinen äänestysvastaus on aina perusteltava.

Käytännön työ IEC:ssä tapahtuu sähköisesti. Kunkin komitean IEC:n käsittelyssä olevat dokumentit näkee helpoimmin SESKOn verkkosivuilla olevat [avoimet IEC-äänestykset listalta](#). Listalla on myös linkit dokumentteihin. Dokumentteihin tarvittavan käyttöoikeuden saa SESKOn toimistosta liittyessään ao. IEC-komitean kansalliseen seurantaryhmään. Kommentit ehdotuksiin tehdään määrämuotoista [asiakirjapohjaa](#) käyttäen. Äänestykset, kommenttien lähettämisen, kokouksiin ilmoittautumisen vahvistamisen ja muun **asiain IEC:n kanssa hoitaa SESKOn toimisto**. SESKOn toimistosta saat muutenkin apua IEC-työhön liittyviin kysymyksiin.

[SESKOn verkkosivulta](#) löytyvät viimeisimmät tiedot sähköalan standardeista ja standardoinnista. SESKOn asiakaspalvelu auttaa tarvittaessa sähkötekniiseen standardointiin liittyvissä kysymyksissä numerossa 09 6963 91 ja sähköpostilla asiakaspalvelu@sesko.fi.

2016-01-22

LIITE A

TIETOKANTAMENETTELYLLÄ VAHVISTETTAVIEN IEV-TERMIEN KANSALLINEN KÄSITTELY

IEC:n sanastotietokannassa vahvistamat termit käsitellään kansallisesti alla olevan menettelyn mukaisesti.

1. SESKOn komitean SK 1 *Terminologia* sihteerin vie uuden tietokantaehdotuksen (*evaluation*) [Collaboration Tooliin](#). Ehdotus käsittää muutoksen/lisäyksen/poiston perustelut ja ehdotuksen teknisen sisällön. Kohteen lisäämisestä *Collaboration Tooliin* lähtee automaattisesti sähköposti-ilmoitus kaikille terminologiakomitean SK 1 jäsenille. Tämän lisäksi sihteerin lähettää tarvittaessa ehdotuksen teknisen sisällön tiedoksi sen teknisen komitean (SESKOn SK-komitea tai seurantaryhmä) SESKOn vastuuhenkilölle, jota ehdotuksen tekninen sisältö koskee.
2. Mikäli SK 1:n jäsenillä tai teknisen komitean/seurantaryhmän jäsenillä on kommentoitavaa ehdotuksen tekniseen sisältöön, on kommentit toimitettava komitean SK 1 sihteerille **kuuden viikon** kuluessa ehdotuksen julkaisusta *Collaboration Toolissa*. Viimeinen kommentointipäivä ilmoitetaan ehdotuksen jakelun yhteydessä. Ehdotukseen tulleet kommentit käsitellään tarvittaessa komitean SK 1 kokouksessa tai sähköpostitse ennen niiden toimittamista IEC:lle. Komitean SK 1 sihteerin toimittaa kommentit IEC:lle kommentointiajan puitteissa.
3. Komitean SK 1 *Terminologia* sihteerin vie uuden tietokantaäänestyksen (*validation*) [Collaboration Tooliin](#). Äänestyksessä toimitaan kuten ehdotuksessa (kuvattu kohdassa 1). Äänestysaika on **neljä viikkoa**.
4. Ehdotuksen vahvistuksen jälkeen kohde käsitellään seuraavassa SESKOn komitean SK 1 kokouksessa. Kokouksessa keskustellaan ja päätetään ehdotuksen kääntämisestä ja mahdollisista muista sanaston vaatimista toimenpiteistä. Mikäli ehdotus käännetään, on päätettävä mikä alla olevista julkaisutavoista valitaan:
 - a. sanaston käännös julkaistaan vain IEC:n [Electropediassa](#)
 - b. sanasto vahvistetaan SFS-standardiksi joka julkaistaan
 - i. pdf-tiedostona
 - ii. pdf-tiedostona ja painettuna standardinaja termit julkaistaan IEC:n *Electropediassa*

Sanaston kääntäminen tapahtuu lisäämällä olemassa olevaan IEC-julkaisuun suomenkieliset termit. Joissakin tapauksissa voidaan kääntää myös määritelmät. Mikäli sanasto julkaistaan painettuna SFS-standardina niin IEC-julkaisusta poistetaan tapauskohtaisesti Suomessa vähän käytetyt kielet. SFS-sanastossa julkaistaan yleensä englannin- ja saksankielisten termien lisäksi ruotsin- ja ranskankieliset termit (mikäli nämä sisältyvät alkuperäiseen IEC-esikuvan sanastoon). Painetuissa SFS-sanastossa julkaistavat kielet voidaan aina päättää tapauskohtaisesti.

5. Sanaston kääntämisen perusteet ovat samat kuin muidenkin käännettävien standardien. Sanastoissa käännöksen rahallinen tuotto ei ole käännösperusteista tärkein, vaan käännöksen tärkeyttä tulee arvioida sanaston teknisen alueen horisontaalisten tarpeiden mukaan.

2016-01-22

HUOM. "Horisontaaliset tarpeet" ovat tässä yhteydessä sellaisia tarpeita, jotka koskevat usean teknisen komitean toimialaa ja/tai kattavat laajan teknisen aihealueen.

6. Riippumatta julkaisutavasta (4a tai 4b) termit käyvät läpi kansallisen SFS-standardin vahvistusprosessissa kuvatus lausuntokierroksen (TO 1 kohta 7.5). Tämä prosessi varmistaa suomenkielisten termien laadun, hyväksyttävyyden ja konsensuksen.
7. Sanaston kääntämisestä voidaan päättää myös myöhemmin kuin sen julkaisun yhteydessä.
8. Jos SFS-sanastostandardi kumotaan IEC-esikuvajulkaisun kumoamisen tai uuden painoksen johdosta, niin pidetään käännetty termit edelleen *Electropediassa* ellei ole perusteltua teknistä syytä poistaa niitä sieltä.
 - 1) Jos SFS-standardi kumotaan IEC-esikuvajulkaisun kumoamisen vuoksi, ei tämän odoteta vaativan toimenpiteitä, koska sanasto poistuu *Electropediasta* sen ylläpidon jälkeen.
 - 2) Jos SFS-standardi kumotaan IEC-esikuvajulkaisun uuden painoksen johdosta, tarkastellaan seuraavat vaihtoehdot:
 - a) Jos esikuvajulkaisu on pilkottu useammaksi julkaisuksi, tarkastelee SESKOn komiteaan SK 1 sihteeri uudet osat ja niiden erot SFS-standardiin. Komitea SK 1 voi tapauskohtaisesti päättää kaikkien tai vain joidenkin osien kääntämisestä. Alkuperäinen SFS-standardi kumotaan ja jos uutta esikuvaa ei käännetä, niiden suomenkieliset termit käsitellään kuten kohdassa b).
 - b) Jos esikuvajulkaisua on muutettu tai siihen on lisätty uusia käsitteitä ja komitea SK 1 päättää kumota SFS-standardin, termit poistetaan *Electropediasta* vain jos termi tai sen määritelmä on tekniseltä asiasisällöltään muuttunut niin, että se ei enää vastaa alkuperäistä suomenkielistä termiä. SFS-sanastostandardin kumoamisen yhteydessä komitean SK 1 sihteeri tarkastaa kumotun SFS-sanastostandardin termit ja hoitaa niiden mahdollisen poiston *Electropediasta*.
9. Sanastostandardien kumoamiset käsitellään tapauskohtaisesti komitean SK 1 kokouksessa ja tarvittaessa kumoamisesta järjestetään lausuntokierros SFS-oppaan 4 kohdan 4.9 mukaisesti.